

Rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 28.02.1968, sp. zn. 6 Co 22/68, ECLI:CZ:MSPH:1968:6.CO.22.1968.1

Číslo: 89/1968

Právní věta: Nepravdivými nebo pravdu zkreslujícími údaji ve smyslu ustanovení zák. č. 81/1966 Sb. o opravě nepravdivých údajů (§ 19 a násl.) jsou v podstatě informace skutkového rázu, nikoli již jejich hodnocení nebo názory na ně. Z toho plyne, že zákon počítá zásadně s tiskovou opravou skutkových tvrzení, nikoli zhodnocujících, kritických pohledů a závěrů; jiný výklad by se přičil samotnému pojmu a smyslu kritiky a nepřiměřeně ji zužovat najmě v oblasti kulturního života společnosti.

Soud: Městský soud v Praze

Datum rozhodnutí: 28.02.1968

Spisová značka: 6 Co 22/68

Číslo rozhodnutí: 89

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Oprava tisková

Předpisy: 81/1966 Sb. § 19
§ 20

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 89/1968 sb. rozh.

Nepravdivými nebo pravdu zkreslujícími údaji ve smyslu ustanovení zák. č. 81/1966 Sb. o opravě nepravdivých údajů (§ 19 a násl.) jsou v podstatě informace skutkového rázu, nikoli již jejich hodnocení nebo názory na ně.

Z toho plyne, že zákon počítá zásadně s tiskovou opravou skutkových tvrzení, nikoli zhodnocujících, kritických pohledů a závěrů; jiný výklad by se přičil samotnému pojmu a smyslu kritiky a nepřiměřeně ji zužovat najmě v oblasti kulturního života společnosti.

(Rozhodnutí Městského soudu v Praze z 28. 2. 1968, [6 Co 22/68](#).)

Obvodní soud pro Prahu 1 vyhověl rozsudkem z 1. 11. 1967 žalobě, kterou se žalobce domáhal podle § 20 odst. 1 zák. č. 81/1966 Sb. proti žalovanému (šéfredaktorovi časopisu) uveřejnění tiskové opravy; obsahem tiskové opravy měla být omluva za uveřejněnou kritiku žalobce s tím, že tato kritika byla nepravdivá a osobně zahrocená proti žalobci.

Žalovaný namítal v odvolání především, že byla žaloba podána opožděně po uplynutí lhůty uvedené v § 20 odst. 1 zák. č. 81/1966 Sb. Jinak zdůrazňoval, že uveřejněná kritika žalobce, týkající se jeho vystoupení v literárně hudební akademii, nepřekročila běžnou míru a neobsahovala údaje, jež by odporovaly skutečnosti. Závěrem žalovaný poukázal na to, že by se kritiky v mezích, jak je svým výkladem připouští soud prvního stupně, staly toliko snůškou suchých fakt a ztratily zajímavost danou osobním pohledem kritika.

Městský soud v Praze změnil rozsudkem z 28. 2. 1968 rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu zamítl.

Z odůvodnění:

Odvolací soud se v první řadě zabýval otázkou včasnosti žaloby o tiskovou opravu.

V této souvislosti bylo zjištěno ze souhlasných výpovědí účastníků, že žalobce požádal o tiskovou opravu dopisem ze dne 7. 6. 1967 (dopis došel do redakce dne 8. 6. 1967). Časopis H. r. (č. 11) vyšel dne 8. 6. 1967 a další jeho číslo (č. 12) dne 7. 7. 1967. Číslo 10, v němž byla otištěna inkriminovaná glosa, vyšlo dne 25. 5. 1967 (na trhu bylo ke koupi v rozmezí tří dnů). Žalovaný byl povinen opravu otisknout do 8 dnů, popř. v nejbližším dalším čísle časopisu; když číslo 11 vyšlo dne 8. 6. 1967 (a zařazení opravy do tohoto čísla nebylo již z technických důvodů uskutečnitelné), přicházelo v úvahu číslo 12, jež vyšlo dne 7. 7. 1967. Od tohoto data běžela ve smyslu § 20 odst. 1 zák. č. 81/1966 Sb. lhůta patnácti dnů, v níž musel být podán návrh na tiskovou opravu k soudu.

Jde o lhůtu hmotněprávní, v níž musí být řízení u soudu zahájeno. I když by bylo možno připustit, že žalobce dostal do ruky dvanácté číslo časopisu (z něhož mohl zjistit, že jeho žádosti o opravu nebylo vyhověno) až kolem 10. 7. 1967, pak uvedená lhůta uplynula před 2. 8. 1967, kdy žaloba došla na soud; je tedy žaloba opožděná a již z tohoto důvodu nemohla mít úspěch.

Přesto však odvolací soud pokládal za vhodné zaujmout stanovisko ve věci samé.

Podle § 19 odst. 1 zák. č. 81/1966 Sb. může občan písemně žádat o tiskovou opravu, byl-li v časopisu uveřejněn nepravdivý nebo pravdu zkreslující údaj, který se dotýká jeho cti; těžiště otázky tkví tedy v tom, co lze pokládat za takový údaj. Podle stanoviska odvolacího soudu je nutno rozlišovat mezi údajem (skutkovou informací) a hodnocením, názorem či kritikou; přitom opravována mohou být jen skutková tvrzení, nikoli však názory na ně.

V souzeném případě se žalobce nedomáhal opravy skutkových údajů, nýbrž nesouhlasil s úsudkem a hodnocením. Tento postup však není přípustný a zbývá jen úvaha, zda účelu, návrhem na tiskovou opravu sledovaného, nemohlo být dosaženo postupem podle § 11 a násl. o. z.; tuto otázku však soud v tomto rozhodnutí neřešil. Jinak ke kritice obsažené v inkriminované glose lze uvést, že také podle názoru odvolacího soudu tón a forma vyjadřování zdaleka nedosahují břitkosti obvyklé u podobných kritik. Kdyby mělo ve smyslu návrhu žalobce dojít k odstranění osobních – byť i mnohdy nelichotivých – postřehů kritika při kritickém zhodnocení díla jiného tvůrčího pracovníka, zúžila by se kritická činnost na spisování suchých fakt bez jakéhokoli osobního zabarvení, daného individualitou kritizujícího; to jistě není žádoucí ani z hlediska bohatosti našeho kulturního života. Ostatně v souvislosti s touto úvahou není bez významu poukázat i na díla některých klasiků naší literárně kritické tvorby. Je tedy nutno mít za to, že tiskovou opravou podle § 19 a 20 zák. č. 81/1966 Sb. se nelze domáhat opravy kritických zhodnocujících závěrů, protože by se to přičilo samému pojmu a smyslu kritiky a není pro to ani podle citovaného zákona podklad.

Z těchto důvodů byl napadený rozsudek změněn (§ 220 odst. 1 o. s. ř.).